

РОНХОПАТИЈА И СЛИП АПНЕЈА

ПРОБЛЕМИ С ДИСАЊЕМ
СУ РЕШИВИ

Муке с хркањем или застојем у дисању могу озбиљно да утичу на безбедност у војном саобраћају. Стога је важно радити на очувању здравља припадника оружаних снага, војних колектива, нарочито оних који се налазе на формацијским местима возача путничких, борбених возила, пловних објеката и ваздухоплова.

Већ дуже време специјалиста оториноларингологије и хирург светског гласа мр. сц. мед. примаријус др Новак Вукоје и дипломирани психолог проф. др Радомир Чолаковић истраживали су утицај опструкција на дисајним путевима на понашање возача и пилота у саобраћају, односно проучавали су ронхопатију – хркање и слип апнеју – застој у дисању. Њихов клинички узорак од 82 испитаника били су возачи моторних возила – аматери и професионалци и војни и цивилни пилоти, који су имали потешкоће у виду ронхопатије и слип апнеје.

Мерећи „психичку секунду“ дошли су до налаза да ове опструкције утичу на квалитет пажње возача и пилота, и то на тенацитет пажње, то јест на усмеравање и концентрацију на одређене објекте у саобраћају, као и на вигилност пажње – будност и премештање пажње с објекта на објекат. „Психичка секунда“ означава интервал од почетка реаговања возача на систем за кочење до реакције механизма. Када је возач концентрисан, она траје 0,80 секунди, што представља нормалан налаз, а када му је концентраци-

ја умањена може да траје и 1,80 секунди. Према речима др Чолаковића, „психичка секунда“ јесте чест узрок саобраћајних незгода.

– Осим осталих фактора – непажње, физичке преморености или лошијих психомоторних способности, код возача

Доктор Новак Вукоје написао је четири књиге о ронхопатији и слип апнеји. Члан је Српског лекарског друштва, Извршног одбора Друштва лекара и члан Председништва ОРЛ Србије. Одликован је четири пута Орденом за заслуге у области одбране и безбедности (СФРЈ, СРЈ, СЦГ и ВС), као и Орденом трећег степена председника државе. Проблемом хркања и ноћног гушења бави се више од две деценије. Развио је властиту хируршку методу за лечење тог проблема, узрокованог палатофарингеалном опструкцијом, за коју је добио златну медаљу на Међународном салону иновација у Москви, 2008. године.

који имају ронхопатију и слип апнеју долази до психичког и физичког замора, јер се мозак довољно не снабдева кисеоником те изазива поспаност, инертност, пад концентрације и пажње, што може довести до саобраћајних несрећа, а у војсци до ванредних догађаја – истиче др Чолаковић.

Професор на Универзитету Источно Сарајево др Радомир Чолаковић добитник је награде за врхунска остварења у образовању. Проглашен је иноватором године за коауторство за пројекат Информациони систем за потребе школских психолога и педагога. Написао је више књига и научних радова из области Клиничке психологије.

Такође, наводи да су колеге које су се од прошле године бавиле истим проблемом у свету успеле да у законске прописе о лекарским прегледима за возаче и пилоте уграде обавезу за возаче Европске уније о поседовању по-

тврде да не пате од ронхопатије или слип апнеје, односно да су излечени од тих поремећаја. У супротном третирају се као прекршиоци, искључују из саобраћаја и плаћају прекршај око 1.000 евра. Неке земље Европске уније већ су почеле с увођењем те обавезе.

– Овај проблем чека и запослене у армијама. Указујући на проблем који је присутан, неопходно је превентивно деловати код возача путничких и пловних возила, камиона, затим тенкиста, војних пилота и свих који су на формацијским местима возача, јер због специфичности посла и средине поремећаји могу да доведу до ванредних догађаја, да утичу негативно на борбену оперативност и морал – поручује др Чолаковић.

Вукоје и Чолаковић у ординацији „Др Вукоје“ лечили су од поменутих поремећаја много пацијената, међу којима су бројни возачи, наши војни пилоти и пилоти из страних земаља. ■

Сања АНЂЕЛКОВИЋ